ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ:—ಕನ್ನಡ ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.—ಕನ್ನಡದವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಇದು ಕನ್ನಡದ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮಾತ್ರ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಇದು ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರಿಗಾಗಲಿ, ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರರಿಗಾಗಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಆಗಿದೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಯ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿ ಮತ್ತು ಬೆರಳಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, 6 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರರು ನಿರುಪಯೋಗಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಹೇಗೆ? ನಾವು ಕನ್ನಡದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕನ್ನಡ ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರರು ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರು ನೂರಾರು ಮಂದಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓದಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಬಂದವರಿಗೆ ನೀವು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅನ್ನು -ಜೊತೆಗೆ ಕಲಿಯಲೇಬೇಕು ಎಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಅವರು ಕಲಿಯುವುದೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಿ; ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗಾಗಲೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಆಜ್ಞೆ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಓದಬೇಕು. ಅವರು ಆಂಗ್ಲ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕನ್ನಡ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಬೀದಿ ಬೀದಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ನಾನು ಎಂದೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ನಿಂತಾಗ ನಿಲ್ಲಬಾರದು ಎಂಬ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮೊದಲು ಪಾಲಿಸಿ. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದರೇ ಹೊರತು ಪುನಃ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಈಗ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ. ಕಾಳಮರಿಗೌಡರು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಜ್ಞೆಪತ್ರವನ್ನಾದರೂ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಲಿ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಬಡಮಕ್ಕಳು ಏನು ಮಾಡುವುದು? ದಯಮಾಡಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕಾಳಮರಿಗೌಡರು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನಾಣಯ್ಯನವರು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಬಹುದು. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್‌ರವರು ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಈಗ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗಲಾಟೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ವಿಷಯ: ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ಕಷ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಾಣಯ್ಯ (ಮಡಕೇರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ (ಕೃಷಿ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.—

ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ವಿ.ಎಫ್.ಸಿ. ತಂಬಾಕನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ ಕೊನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವರು. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದ ಕಾರಣ ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಯ ಕಟಾವು ತಡವಾಗಿ ಶುರುವಾಗಿದ್ದು ವಿ.ಎಫ್.ಸಿ. ಮಾರಾಟ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ತಂಬಾಕು ಮಾರಾಟ, ತಂಬಾಕು ಮಂಡಲಿಯ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ತಂಬಾಕು ಮಾರಾಟ ಮಂಡಲಿಯವರು, ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಯುವ ರೈತರು, ಕಂಪೆನಿಯವರು, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ತಂಬಾಕು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇವರುಗಳ ಸಭೆಯನ್ನು ದಿನಾಂಕ 29–8–1983 ರಂದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದಿದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 5–9–1983 ಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಎಕ್ಸ್-ಒಂದು (X–1) ಮತ್ತು ಎಲ್-ಒಂದು (L–1) ತಂಬಾಕಿನ ಗರಿಷ್ಟ ಬೆಲೆ ಕೆ.ಜಿ. ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ 16·50 ಎಂದು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಟೇಟ್ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ವಿ.ಎಫ್.ಸಿ. ತಂಬಾಕನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಲು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು ಗೊತ್ತಾ ದೊಡನೆಯೇ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆ ಖರೀದಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಟೇಟ್ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಲಿದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರವು ಮೈಸೂರು ತಂಬಾಕು ಕಂಪೆನಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಯಂತೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ ತಂಬಾಕು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬರದೇ ಇರುವ ಕಾರಣ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತಂಬಾಕಿನ ಶೇಖರಣೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಖರೀದಿದಾರರು ತಂಬಾಕನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಇನ್ನೂ ಆಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಕಾಳಮರಿಗೌಡ.—ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 25 ಸಾವಿರ ಜನ ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟನ್ನು ಓಪನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬಹಳ ಇದೆ. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 8–10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಖರೀದಿ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಂಧ್ರದ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನವರು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯಾದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾಲು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ರಫ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಟ್ರೇಡರ್ಸ್ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ತಾವೂ ತಮ್ಮ ಛೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಕರೆದಿದ್ದಿರಿ. ಆಗ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತದ್ದೋ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಮೊನ್ನೆ ಕೂಡ ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಟ್ರೇಡರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು 15 ಮಿಲಿಯನ್ ಕೆ.ಜಿ.ಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಇನ್ನು 10 ಮಿಲಿಯನ್ ಕೆ.ಜಿ. ಹೊಗೆ ಸೊಪ್ಪು ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಓಪನ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಡಿಲೇ ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹದಿನಾರೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರೇಟ್ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಕೊಡಲೇಬೇಕು, ಆಗ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ರೈತರ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಇಷ್ಟು ಮಿಲಿಯನ್ ಕೆ.ಜಿ. ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಬೆಳೆಯುವ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂ.ಟಿ.ಸಿ.ಯವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಸಮಯ ಬೇಡವೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಕಾಳಮರಿಗೌಡ.—ನನಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡಲಿ ನೇರವಾಗಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಾಣಯ್ಯ.—ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ ತಂಬಾಕು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ. ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ನೇರವಾಗಿ ಬಂದು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ರೈತರನ್ನು ಕಷ್ಟನಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಫಿ ಬೆಳೆ, ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆ ಹೋಗಿದೆ. ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಯೂ ನಷ್ಟವಾದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಜನರು ಹೇಗೆ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಕ್ಸ್-1 ಮತ್ತು ಎಲ್-1 ಗೆ 16 ರೂಪಾಯಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ನಂಜಪ್ಪ.—ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ, ಹುಣಸೂರು, ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಅರಕಲಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಸಿಗರೇಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ; ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಿಗರೇಟ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ ರೈತರು ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಷ್ಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆದು ಸೌದೆಗಾಗಿಯೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೇಯಿಸಿದ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಐ.ಎಲ್.ಟಿ.ಡಿ.ಯವರು ಮಲೆನಾಡು ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಕಂಪನಿಯವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳದೇ ಅವರ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮೈಸೂರು ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಕಂಪನಿಯವರು ರೈತರ ನೆರವಿಗೆ ಬಂದು ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಬ್ಯಾರೆಲ್ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಳೆ ಬರದೆ ನಾಟಿ ಹಾಕಿದ್ದು ಒಣಗಿ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು 25 ಮಿಲಿಯನ್ ಕೆ.ಜಿ. ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಬರಬಹುದು. ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೇಗನೆ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಕ್ಯೂರಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸ್ಟಾಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಯೂರಿಂಗ್ ಕಂಡೀಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಮೆತ್ತಗಾಗಿ 16 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು 3 ರೂಪಾಯಿಗೂ ಬೆಲೆ ಬಾಳದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕಂಪನಿಯವರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ರೈತರಿಗೆ ಇದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ದುಡ್ಡಿನ ಬೆಳೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಜನ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಇದನ್ನೇ. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಳೆ ಒಂದೇ ಅವರಿಗೆ ಆಧಾರ. ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ 15 ದಿವಸದ ಹಿಂದೆಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಚೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಒಂದೆರಡು ಮಿಲಿಯನ್ ಕೆ.ಜಿ. ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ನಾವು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಎಂ.ಡಿ.ಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದವರು 15 ಮಿಲಿಯನ್ ಕೆ.ಜಿ. ಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನೂ 10 ಮಿಲಿಯನ್ ಕೆ.ಜಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಎಂ.ಟಿ.ಸಿ.ಯವರು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ 5 ರಿಂದ 10 ಮಿಲಿಯನ್ ಕೆ.ಜಿ. ವರೆಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂ.ಟಿ.ಸಿ.ಯವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು 5 ರಿಂದ 10 ಮಿಲಿಯನ್‌ವರೆಗೆ ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಏಜೆನ್ಸಿ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ (ಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಖರೀದಿ ನಿಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ತಿಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಮಳೆ ತಡವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಬೆಳೆಯಾಗುವುದು ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಟಾಕ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ವರ್ತಕರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ಥೆ ವಹಿಸಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಆದರೂ 5-9-1983 ಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಬೋರ್ಡಿನವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರೂ ಆ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕಾಳಮರಿಗೌಡರು ಕೇಂದ್ರ ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಬೋರ್ಡಿನ ಸದಸ್ಯರು. ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಮೈಸೂರು ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಕಂಪನಿಗೆ ನೀವು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ

ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಕಾಳಮರಿಗೌಡ.—5ನೇ ತಾರೀಖು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬರಲಿ, ಬರದೇಹೋಗಲಿ 5ನೇ ತಾರೀಖು ಖಂಡಿತ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಓಪನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಅವರು ಕೊಳ್ಳಲಿ, ಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಲಿ ರೈತರ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೂ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾತ್ತದೆ. ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಎಂದು ಭಾಷಣ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ನನಗೆ ಕಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯಿತು ಬಿಡಿ, ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಇದು ಸಿಂಪಲ್ ಇದೆ. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಆಫ್ ಡಿಮಾಂಡ್ ಅಂಡ್ ಸಪ್ಲೈ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಹೊರ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗುತ್ತದೆ. ಗೋಡೌನಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲುಕ್ಸಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ? ಮುಂದೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಕಾಳಮರಿಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಡಿಮಾಂಡ್ ಅಂಡ್ ಸಪ್ಲೈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನವರು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದು ಅಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದೇ ನಾನು ಮೂರು ಸಾರಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಳಮರಿಗೌಡ.—20–30 ಸಾವಿರ ಬೆಳೆಗಾರರಿದ್ದಾರೆ. 30–40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಇದೆ. ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಹಲವಾರು ರೈತರು ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಬೇಕು. ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ನೆರವಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕೇವಲ ಆಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ ಆಗುವುದು ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ನಷ್ಟವಾಗಲೀ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾವು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ಇತಿಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ 3 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ANNOUNCEMENT

Leave of Absence

MR. SPEAKER.—I have received a letter from Sri. Sudhindra Rao Kasbe, Member, Legislative Assembly, requesting leave of absence from 11th August, 1983 to 31st August, 1983 due to ill-health.

"Is it the pleasure of the House that permission be granted to Sri. Sudhindra Rao Kasbe for remaining absent from 11th August, 1983 to 31st August, 1983 ?"

(No. Member dissented)

MR. SPEAKER.—Permission to remain absent is granted.

MR. SPEAKER.—I have also received a letter from Sri. Raja Amarappa Naik, Member, Legislative Assembly, requesting leave of absence for a period of 60 days with effect from 11th August, 1983 due to ill-health.

"Is it the pleasure of the House that permission be granted to Sri. Raja Amarappa Naik for remaining absent from 11th August, 1983 ?"